

Viničarski vestnik.

OBČNI ZBOR »STROKOVNE ZVEZE
VINIČARJEV«.

V nedeljo 13. septembra se je vršil v katoliškem domu v Ljutomeru 11. redni občni zbor stanovalske organizacije viničarjev. Vkljub najtežjemu gmojnemu položaju in naliveom dežja so prispeli viničarji od blizu in daleč na ta občni zbor. Zastopane po svojih delegatih so bile strokovne skupne viničarjev iz Haloz, Slovenskih goric, mariborske okolice, in ljutomersko-ormoških in gornjeradgonskih gor in številno tudi iz krajev sreza Maribor desni breg. Prispeli so najzavednejši tovariši in voditelji naše organizacije in je izgledalo, kakor da zboruje nekaj viničarski parlament, zavedajoč se svojega velikega dela in pomena. Jugoslovansko strokovno zvezo v Ljubljani je zastopal sam načelnik, tov. Srečko Zumer, katerega so zborovalci navdušeno pozdravili.

Občnemu zboru je predsedoval načelnik »Strokovne zveze viničarjev« tov. Husjak Ivan. Po odobritvi zapisnika je načelnstvu prvi poročal tajnik tov. Peter Rozman. Iz tajnikovega poročila je posneti sledeče: Pisarna načelstva »Strokovne zveze viničarjev« je izborna delovala. Dopisov na razne oblasti je bilo odposlanih 26, drugim strankam 55, podrejenim skupinam in članom 1078 dopisov. Korespondenca došlih in odposlanih dopisov znaša skupaj število 1708 dopisov. Viničarskih komisij in posredovalnih vlog v spornih zadevah med posameznimi viničarji, člani organizacije in njihovimi gospodarji, se je uspešno vršilo 95. Strokovna zveza viničarjev šteje za danes 25 edinic in s tem 1394 članov. Od oblasti dovoljenih zborovanj se je z uspehom izvršilo 54.

Blagajnik, tov. Kostj Jančič je poročal o gospodarskem stanju zveze in je ugotovil sledeče: Skupnih dohodkov organizacije po članarini in raznih prejemkov je bilo od 1. junija 1930 do 1. junija 1931 Din 47.281,06. Podporni sklad je imel od tega prispevkov Din 10.045.—. Starostni sklad je imel od tega Din 4380.—. Za strokovni časopis, pisarniške potrebščine, inventar, odbitek Jugoslovanski zvezi, koleki takse, znamke, kurjava in razsvetljava pisarniških prostorov itd. Din 17.952,42. Članom iz podpornega sklada se je izplačalo poročniških podpor 54 v vsoti Din 2700, bolniških podpor 394 v vsoti Din 16.673, telesno nezgodnih 19 v vsoti Din 920.—, posmrtninskih podpor 34 v vsoti Din 8700.—. Skupaj Din 23.998.— je bilo razdeljenega nazaj članom organizacije potom raznih podpor in v najhujši stiski. Važno je pri tem poročilu tudi omeniti, da je članstvo organizacije iskalo pomoč pri zdravniških v 222 slučajih, od teh potom ubožnega spričevala v 71 slučajih, dočim jih je v 151 plačalo iz svojega vse zdravniške stroške, katerih račun je ordinacije in zdravila so znašali skupaj Din 16.148,86 in je bilo pomagano tem iz podpornega sklada v vsoti Din 9440.—, torej več kakor polovico. Starostni sklad ima premoženje 13.100 Din in se ta fond mora zbirati osem let, kakor se bo začelo uporabljati za podpore onemoglim članom organizacije. Najvažnejše je bilo v poslovnem letu izvršeno dejstvo, da se je v organizaciji ustanovil poseben posmrtninski sklad »prav posebno in malenkostno članarino, ki se plačuje samo ob vsakem slučaju smrti katerega člana in ki znaša za vsak slučaj smrti podpore Din 2000. Dosedaj še ni bilo nobenega slučaja, da bi se iz tega posmrtninskega sklada moralo izplačati. Skupni prejemki novega posmrtninskega sklada znašajo že sedaj Din 4534.—

Po blagajniškem poročilu je poročal načelnik tovariš Husjak Ivan, ki je v kratkih in jedrnatih besedah povdarjal, da pokret »Strokovne zveze viničarjev« ni tukaj samo radi materijelnih dobrin, ampak je tudi idejni, krščansko-socialistični.

★

Vprašanja in odgovori.

Številni vpraševalci:

Po državi hodijo popolnoma nepeznani ljudje in zahtevajo od nas neke podpise. Zakaj se zbirajo ti podpisi in nekateri trdijo, da jih moramo dati. Ali se tudi lahko uradno od nas kake podpise zahteva?

Odgovor:

Ako so ti ljudje, ki hodijo okrog vas, navadni agentje, ki hočejo vaš podpis za kako naročilo, pazite, da ga ne daste. Teden za tedenom se prijavljajo ljudje, ki so prišli v občutno škodo zaradi tega, ker so davali podpise. — Drugi hodijo sedaj okrog in iščejo podpise za volitve. Glasom volilnega zakona mora nosilec liste imeti v vsakem srezu 60 podpisov, vsak sreski kandidat pa 200 podpisov. Zdejnjč je »Slov. Gospodar« podal o tem sledeče:

Izvedeli smo, da bodo že v kratkem začeli te podpise zbirati. Bodite pa previdni in ne dajte podpisov nikomur, ki vam ni poznan, da je istega mišljenja kakor ste vi! Nekateri bodo lagali, drugi zopet grozili, vi storite, kakor je vašemu mišljenju prav! Zavedajte se, da ste svobodni državljani in ne dajte se fahati in ne plašiti. Ako ste v dvomu, vprašajte prijatelje in znanke, posebno značajne ljudi, o katerih veste, da so zvesto na braniku pravic našega ljudstva, oni vam bodo prav svetovali. Zoper svoje mišljenje svobodni državljani ničesar ne stori, najmanj pa, da bi dajal podpise.

Pripominjamo, da so volitve po zakonu svobodne in da se nikogar ne more siliti na sodelovanje v kaki strankarski organizaciji, ako sam noče.

Kako pa je treba biti previden, kaže slučaj, ki so nam ga nekateri vpraševalci sporočili: Dognalo se je, da so nekateri teh, ki pobirajo podpise, komunisti. Znano vam je, kako hude kazni zadenejo one, ki so v seznamu komunistov, ker komuniste sodi posebno sodišče v Beogradu. Zato je danes tak čas, da se pač ne smemo zanesti na bližnjega, da moramo biti v besedi in še bolj s podpismi previdni.

L. M. v M.

Imam 100 trsov šmarnice, pa na senčni legi. Ali moram tudi od te šmarnice davek plačati?

Odgovor:

Da. Ta davek je zato predpisan, da se šmarnica sploh odpravi in ne šele tedaj, če se vino od šmarnice prodaja.

I. L. v P.

Silno sem zadolžen. Ne vem si več pomagati, ali bi naj pisal kralju in kako?

Odgovor:

Nekateri, kolikor smo slišali, so v tem oziru že pisali. Dobili so odgovor, da se naj obrnejo na agrarno banko za posojilo. Agrarna banka daje posojilo, toda nižje obresti dobite v domači posojilnici. Če ste res zelo zadolžen in ne dobite tudi porokov, potem ne bo posojila nikjer. Toda na take mišli, kakor ste na koncu zapisali, človek, ki ima vero, nikdar ne pride! Ko ste na svet prišli, tudi niste nič imeli in ko boste s sveta odšli,

tudi ne boste nič seboj vzeli. Izguba premoženja ne sme človeka v obup pognati.

I. L. v Č.

Sem poročen. Ali lahko postanem orožnik? Odgovor:

Če tudi z ženo ne živite skupaj, ste vendar poročen. Orožniško službo za južne kraje bi pa menda dobili.

M. P. v M. B.

Pet nas ima en mlin. Jaz stanujem v njem. Solastniki bi radi mlin prodali, ali imajo do tega pravico?

Odgovor:

Svoje deleže na mlinu lahko prodajo. Vi pa svojega držite. Če ste vknjiženi, boste zmagali. Toda glede stanovanja pa bo treba posebnega dogovora.

M. A v T. S. G.

Z dveh občinskih cest se steka voda, ki potem drvi, zlasti še ob nalivih, po mojem močno nagnjenem sadovnjaku. Tako je izpeljana voda po mojem svetu gotovo že nad 30 let. Sedaj pa hoče občina napraviti kanale, ki bi dovajali še več vode. Tako narasla voda bi potem tudi bolj drla in mi delala še več škode. Nevarnost je tudi v tem, da bi se začel hrib vleči, ker bi ga premočna voda spodkopavala. Ali se lahko tej nameri kanaliziranja uspešno uprem, zlasti še, ker lahko občina to vodo spelje po svojem svetu, oziroma bi vsaj lahko občino prisilili, da bi mi (občina) vsaj popravljala eventualno škodo, ki bi jo tako pomnožena voda napravila po mojem sadovnjaku?

Odgovor:

Ko bo komisija za izpeljavo kanalov, vas morajo kot soseda pozvati. Tedaj vztrajajte na tem, da občina napravi kanale po svojem svetu. Občina ne sme kanalov tako speljati, da vodo zbere in spusti na svet, ampak se mora kanalizacija potem speljati do potoka. V slučaju, da občina ne pristane na vaše zahteve, se lahko pritožite na srezko načelstvo.

★

Raznočrosti.

Nekdanja usoda žepnega robca in nogavice. Vpeljava žepnega robca je zadela na velike težkoče. So bili celo časi, ko niso marale poznati tega predmeta niti najbolj fine Francozinje. Žepna rutica se ni smela uporabljati v dostojni družbi, nista se je upala pritisniti na oči v najbolj ganljivih prizorih na odru nobeden igralec ali igralka. Šele igralka Duchenois je bila prva, ki je imela toliko poguma, da je držala na odru v roki žepni robček. Šele francoska cesarica Josipina je prelomila običaj, da žepni robec ne spada pred javnost. Omenjena vladarica je imela slabe zobe in je te skrivala za rutico, ki je bila obšita z dragocenimi čipkami. Vzgladu cesarice so sledile dvorne dame in od tedaj je prodrl žepni robec tudi v najbolj razvajene družbe. Tudi razširjanje nogavice še nikakor ni tako staro, kakor bi kedo domneval. Pred 200 leti je prišlo par nogavic komaj med 1000 osebami na eno. Stroj za pletenje nogavic je iznašel leta 1598 angleški duhovnik Viljem Lee v Cambridge. Izkazana je bila izumitelju čast, da je smel izdelati eno nogavico ob navzočnosti kralja Jakoba I. Angleži pa so se norčevali iz iznajdbe

in Lee se je podal na Francosko. Niti med Francozi ni doživel večjega uspeha in je umrl v Parizu v največji bedi. Njegov stroj je žel le polagoma priznanje in je bil dve in pol stoletja v rabi, dokler ni bil izpodrinjen po novejših iznajdbah.

Usmrtitev, ki traja 6 ur. Nekateri države Amerike so upeljale za usmrtitev zločincev posebne celice, v katere spustijo dušljive pline, ki usmrtijo na smrt obsojenega. Da ni ta način usmrčevanja nič lažji nego električni stol, je razvidno iz poročila o četrti izvršitvi smrtne kazni s pomočjo strupenega plina v Charson City v Nevadi. Mehikanec Lojz Ceja, ki je ubil ter izropal bogatega kitajskega trgovca, je bil obsojen, da se ga zastrupi s plinom. Prostor, v katerem so izvršili smrtno kazen, je bil neprodno zaprt od vseh strani. Gledalci so gledali obsojenca skozi okno, ko so bili spustili v celico smtonosni plin. 78 očitilcev je bilo priča, kako je izdihnil Mehikanec šele po 6. urah, odkar je bil prisiljen, vdihavati plin.

Skrivnostni alkoholni vrelc. V El Pasos (Texas), v obmejnem mestu med Mehiko in Zedinjenimi državami je odkrila policija izviren in pretkan način tihotapljenja. Amerikanska tvrdka za olje je položila pred leti cevi na mehičanska tla, da bi spravljala s pomočjo sesalk olje iz mehičanskih skladišč po ceveh v ameriške vagone. Ker so pa v zadnjih letih v Ameriki ustavili toliko oljnate industrije, so pozabili s časom tudi na med obema državama položene cevi. Pred kratkem je jezdila tam mimo ameriška obmejna patrolja. Pri nagli ježi se je spotaknil eden izmed konj preko cevi, ki je bila skrita pod travo. Iz cevi, ki je bila že trhla radi vročine, se je izlil mesto olja 90 odstotni alkohol. Ko se je vrnila zvečer patrolja pijana v taborišče, so oblasti stikale za skrivnostnim alkoholnim vrelcem in so tudi poskrbele za to, da je moral usahniti. Brihtni tihotapci z alkoholom so uporabljali cevno napeljavo, da so tihotapili iz Mehike ceni alkohol po ceveh preko meje v Združene države.

*

Izreden doživljaj z levi.

Od leta 1914 živi v Kenija koloniji ob Viktoriji jezeru v južnovzhodni Afriki v kraju, ki je najbolj bogat na divjih zverinah, rodbina Cottar. Brata Karl in Mike Cottar sta se podila za zvermi od 13. leta naprej. Pred nedavnim časom sta se navolila smodnika ter krogle in sta zasledovala živali rajši s fotografičnim aparatom.

Ko je došel v zgoraj omenjeno kolonijo njujorški fotograf Martin Johnson in pozneje še Paul Höfler, sta bila brata Cottar obema za vodnika. Dobro sta znala, kje se zadržuje tolpa levov, ki bi se pustila posneti v zanimivih trenutkih. Družba fotografov se je podala iz Nairobi proti Liani v avtomobilu. Pot je peljala preko izsušenih rečnih strug in od obeh strani so pozdravljali potnike visoki hribi.

Po štirih dneh vožnje je bila družba v pravem raju za fotografa. Cela po-

krajina je bila posuta od razne divjačine. Podilo se je tamkaj vse polno ceber, divjih koz, nojev in celo žiraf je bilo dovolj. Zgodaj zjutraj je obiskovala divjačina kotlino z vodo v bližini tabora fotografov.

Karl Cottar se je odpeljal proti drugi jami z vodo, njegov brat Mike ter Höfler sta se podala na pot, da bi poiskala levjo tolpo. Pri grmovju v izsušeni strugi sta zadela na zveri baš tedaj, ko so se mastile z ulovljeno cebro. Mike je dobro znal, da je leve po dnevu lahko odpoditi od plena. Domačini si večkrat pomagajo na ta način do mesa. Ko je Mike prepodil leve, je privezal mrtvo cebro z vrvo k drevesu.

Drugi dan za tem se je oborožila cela družba s puškami in fotografičnimi ploščami in se je odpeljala proti drevesu, za katerega je bila pritrjena napol raztrgana cebra. Že od daleč so zagledali s pomočjo daljnogleda 9 rjavih levov. Ko so se pripeljali v bližino 100 m, je postala zverjad nemirna in se je hotela skriti v goščavo. Potniki so se umaknili in zavili tako, da so bili med grmovjem ter levjim krdelom. Fotografii so mirno opazovali zveri več ur. Ker niso ničesar počeli, kar bi živali plašilo, so postajale te vedno bolj radovedne. Več levov je sedlo na zadnje noge, da bi lažje opazovali prikazen avtomobila in ljudi.

Dve levinji sta se vedli tolikanj brezskrbno, da sta se pripravljali, kako bi zalezli divjega kozla. Kozel pa je zapazil še pravočasno nevarnost in jo je ubral v goščo po sredini med obema zalezovalcema.

Ker so bili fotografi uverjeni, da sta levinji gladni, so ustrelili tekom pol ure cebro in jo privezali z žico za avto. Ena od levinj se je začela naglo bližati vabi. Ko je bila le še 10 m proč, se je pripravila na skok in se pognala na plen. Kmalu je bilo zbrano krog cebre krdelo 9 rjavečih levov, ki so bili oddaljeni od avtomobila komaj 15 korakov. Po preteku 20 minut je preostalo od cebre samo še okostje.

Ko so se hoteli fotografi odstraniti, ni upal nobeden iz voza, da bi odvezal žico in so se slednjič odpeljali s privezano žico vred. Höfler je napravil takrat izborne posnetke, katere občuduje danes celi svet. Levja družina je kazala od dne do dne več zaupanja do neznancev. Bila je levinja, ki je skočila vedno kot prva na seboj pripeljani plen. Fotografii so čakali, da je začela žreti in so se odpeljali z za voz privezano živaljo. Levinja se je zagrebla z zobmi ter kremplji v mrhovino in se pustila vleči naprej. Ako je družba avto ustavila, se je zagledala zver radovedno v ljudi. To igro so ponavljali tako dolgo, dokler ni začela zver razjarjeno krčiti rep in obetati nevarnost, ker levinja vendar le ni bila kje iz kakega cirkusa.

S pomočjo za voz privezane mrhovine so zvalili fotografi večkrat celo tolpo izza grmovja čisto na plan, kjer se je pustila fotografirati od poljubnih strani.

Čez nekaj časa so odkrili raziskovalci, da sta dobili dve levinji mladiče. Samo ena levinja je prihajala odslej iz

gošče, da se je udeleževala pojedine, druga je med tem čuvala zarod. Ko so bili mladiči že nekoliko večji, so jih potniki izmaknili materam ter jih odnesli seboj v taborišče, kjer so jih spravili v hitro iz palic zgrajene kletke. Ko so drugo jutro za tem vstali, da bi nakrmili mladiče, jih ni bilo nikjer. Levinji sta deco izsledili, razdrobili v noči kletke in vzeli mladež seboj. Fotografii je bilo strah, kako stališče bode odslej zavzela levja družina napram snemanju. Levi niso zamerili — kraje mladičev in ti so se upali kmalu tik do avtomobila, iz katerega so jim ponujali meso.

Skoro vsi poklicni lovci in domačini Kenija pokrajine so zvedeli za to naravnost čudovito levjo tolpo. Ako so zagledali na potu od Nairobi proti Liani levjo družino, ki se je obnašala kakor psi zaupno, so brž ustrelili kozla ali cebro in nahranili zverjad.

Fotografii so bili ponosni, da so imeli v sredini divjine rjoveče leve za dobre znance. Karl Cottar je povabil večkrat seboj izkušene lovce, ko so pa videli, kako skačejo levi na voz, so obledeli kakor ljudje, ki zagledajo prvič v življenju leva. Dolgotrajen pogled na mirno levjo tolpo je nekaj, kar smatra lovec za nemogoče ter izključeno.

Ista družba je srečala nekoč ob bregu Tanganika jezera leva, ki je tudi zapazil za voz pritrjeno mrhovino. Pa zver se ni pognala na vabo, ampak na avto in le dobro pomerjeni strel iz pištole in najhitrejši pobeg sta bila rešitev vseh potnikov-fotografov.

Nekaj časa pozneje je vzel Karl Cottar nekaj znancev seboj, da bi jim pokazal v prosti divjini krotke leve. Celi teden se je vozil okrog, pa ni mogel zadeti na svoje prijatelje. Ko se je hotel zvečer vrniti s spremljevalci v taborišče, se je moral prepeljati preko globokega jarka, ki se je vlekel ob stari divjini. Trava je bila tamkaj visoka in gosta. Čisto nepričakovano je zadel ob skalo in obstal. Ko je hotel avto pognati, je bil voz obdan od — levov. Spremljevalci so zagrabili takoj svoje puške, so hoteli sprožiti, ko je spoznal Karl svoje prijatelje. Zaklical je svojemu spremstvu, naj nikar ne strelja. Položaj je bil nad vse opasen. Levi so obkrožili celo družbo in v teh trenutkih je skušal Karl vse preplašene uveriti, da gre za prijazno levjo tolpo. Vsi so bili prepričani, da je njih vodja ob pogledu na zveri ponorel, a vendar je zadržal spremstvo, da ni streljalo in se uverilo, da je res med levi, katere so osem dni iskali zamanj. Sicer krotki levi bi bili raztrgali vse radovedneže, ako bi bil le padel samo eden strel med nje.

Tokrat so imeli izletniki, seboj nekaj svežega mesa, kar so zavohali levi in so se obnašali baš tako, kakor bi hoteli skočiti v avto in sami poiskati kosilo. Posrečilo se je voz pognati in iz drvečega voza je vrgel Karl levom meso.

Opisana levja družina je še vedno v omenjenem kraju, kjer preži na avtomobiliste, ki jej mečejo meso in se čudijo pogledu na tolikanj nevarnega in požrešnega kralja živali in afriških pustinj.